

August Bernhard Wilhelm Grosschopff

De Syphilide Neonatorum : Dissertatio Inauguralis Observationibus Illustrata

Rostochii: Typis Adlerianis, MDCCCXXXII.

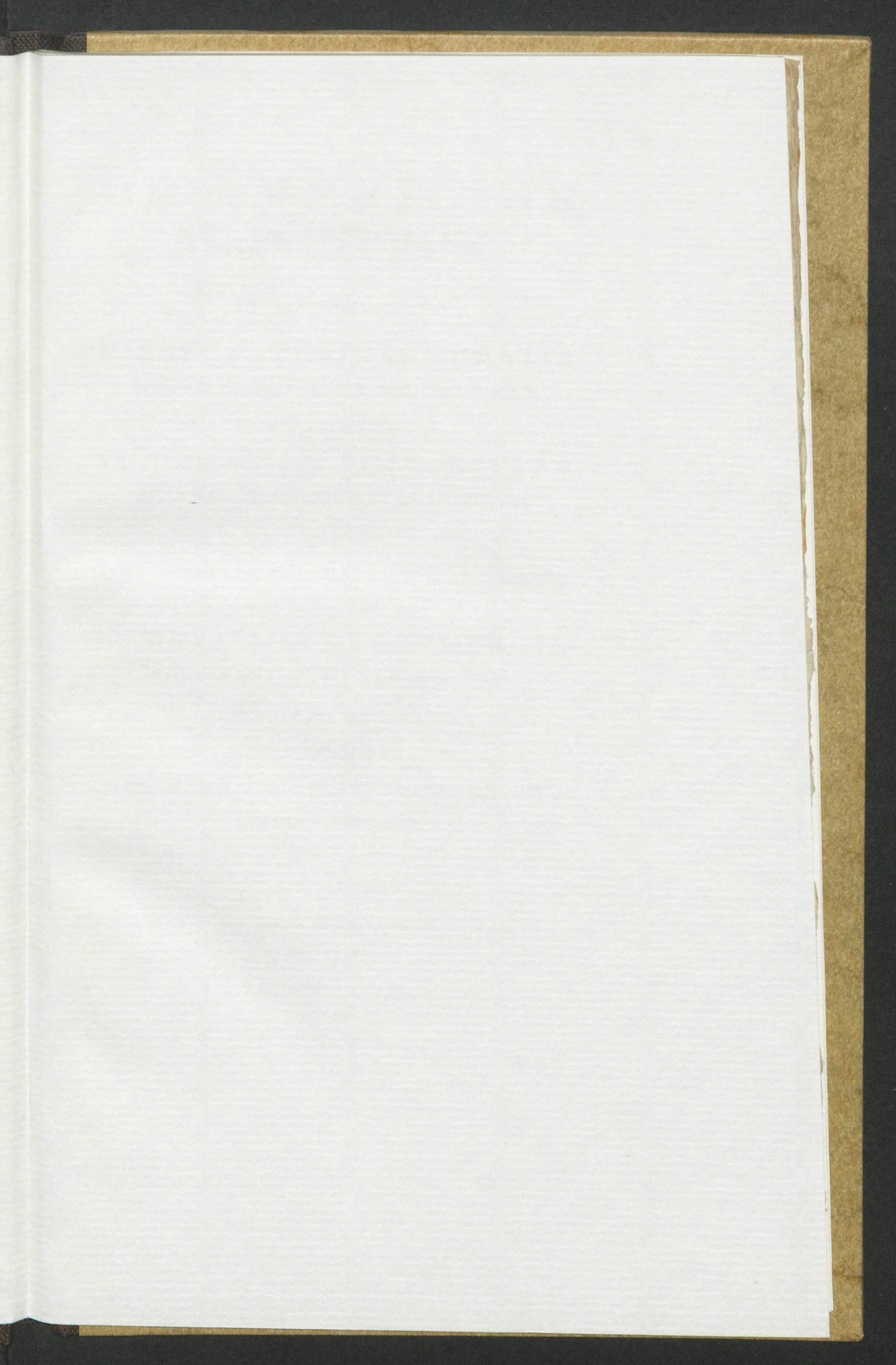
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1009201700>

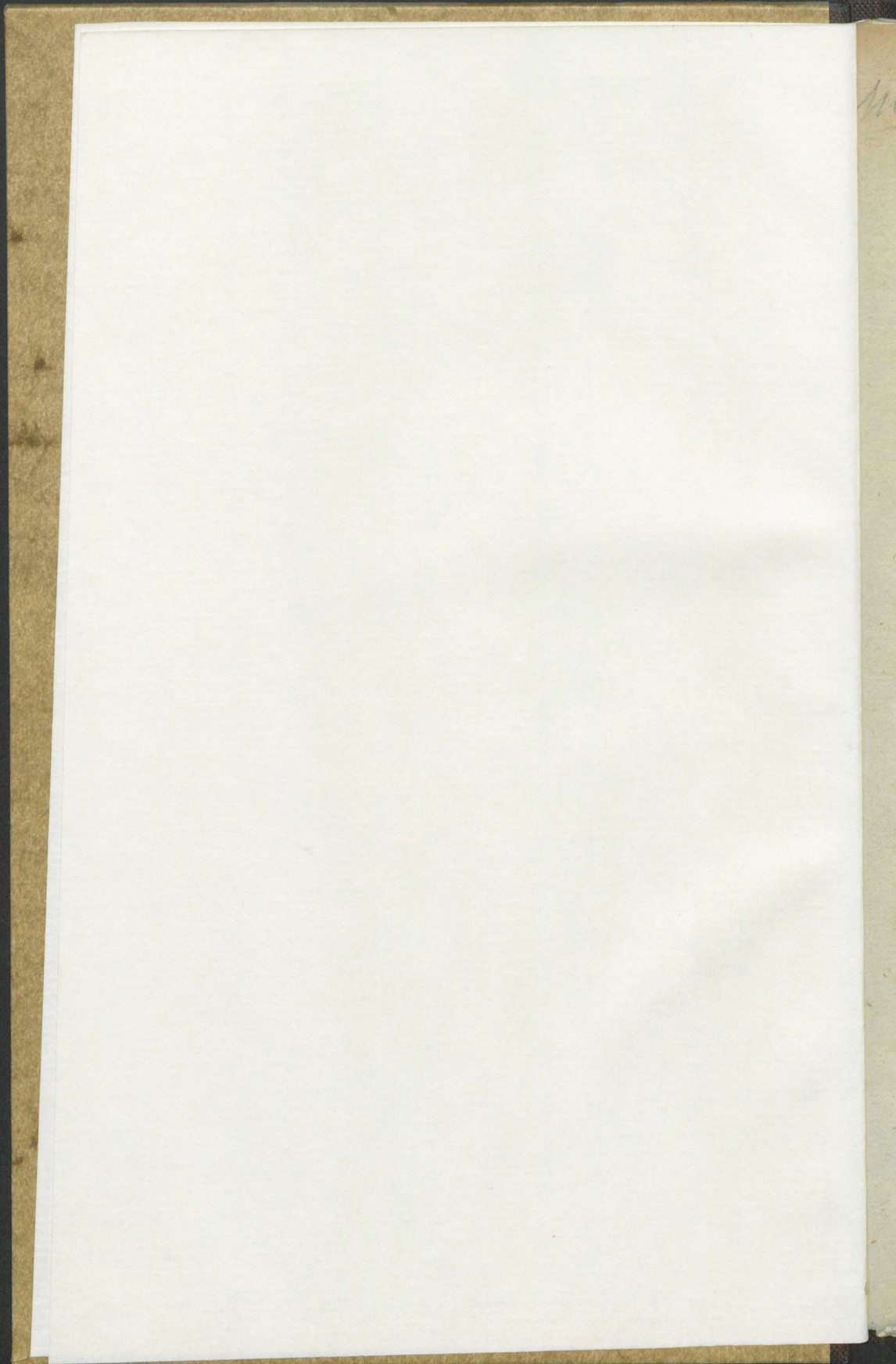
Druck Freier Zugang OCR-Volltext

RU med. 1832

Grosschopff, Aug. B. G.

Med. 1832 Archiv

**DE SYPHILIDE
NEONATORUM.**

—❁❁❁—
**DISSERTATIO INAUGURALIS
OBSERVATIONIBUS ILLUSTRATA**

QUAM

**CONSENSU ET AUCTORITATE
GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS**

IN

UNIVERSITATE LITERARIA ROSTOCHIENSI

PRO SUMMIS

IN MEDICINA ET CHIRURGIA

HONORIBUS RITE CAPESSENDIS

SUBMITTIT

AUCTOR

AUG. BERNH. GUILIEL. GROSSCHOPFF

NEOBRANDENBURGENSIS.

ROSTOCHII

TYPIS ADLERIANIS.

MDCCLXXXII.

DE SYPHILIDE
MONITORIUM

DISSERTATIO IN QUAE
OBSERVATIONES ILLUSTRATAE

1770

CONSENSU ET AUCTORITATE
CENSURAE MEDICORUM ORDINIS

IN

UNIVERSITATE KATHELYNAE ROSSTOCKENSIS

PRO SUMMO

IN MEDICINA ET CHIRURGIA

HONORIBUS RITE CAPSIZENS

SUBMITTIT

ROSTOCKI

IN HOC ANNO

MDCCLXX

PATRI DILECTISSIMO OPTIMO

HAS STUDIORUM PRIMITIAS

PIO GRATOQUE ANIMO

D. D. D.

FILIUS.

PATRI DILECTISSIMO OPTIMO

HAEC MEMORIA PUBLITAS

VIO GRATULOR VIBRO

M. D. C.

1711

PROOEMIUM.

Nequę scribendi cupidine commotus, neque credens, me novi aliquid allaturum, hanc commentationem aggredior, sed, ut gratioso ordini medicorum adscriberer, solennem hunc scribendi morem sequor. Quam ob causam hoc thema de syphilide neonatorum praecipue elegi, quum tam optimis libris res mihi non satis exposita videatur, tam egomet hunc morbum saepius curandi occasionem habuerim.

Ut igitur parvum hoc specimen tironi mihi indulgeas, lector benevole, rogo atque oro.

§. 1.

Non tam prioribus, quam nostris adhuc temporibus multum de quaestione: num jam in utero gravidę syphilide laborantis foetus possit infici, nec ne, disceptatum est. *Hunter* ¹⁾, *Girtanner*, *Walch* ²⁾, *Richter* ³⁾. *Joerg* multique alii

1) Cfr. Ejusd. Abhandlung über die venerische Krankheit. N. d. Engl. Leipzig 1778.

2) S. A. Walch Ursprung, Erkenntniß, Heilung und Vorkauung d. vener. Krankheit. Jena 1811. p. 494.

3) Cfr. Ejusd. specielle Therapie. Bd. 5. p. 250.

foetum, durante graviditate, syphilide affici posse negant; *nunquam* enim infantem viderunt paulo post partum morbi nostri symptomata ostendentem, quae alii vero auctores saepius animadvertisse contendunt ⁴⁾, atque ipsi sunt, qui semine viri syphilitici eodem conceptionis momento foetum syphilide affici posse censeant: quibus adnumerandi sunt exempli gratia *Capuron et Fleisch*.

§. 2.

Res experta hodie et indubitata videtur, matrem veneream foetum in utero inficere non posse, quamvis ejusmodi gravidae proles crebro cum diatesi rhachitica aut scrophulosa nascitur, haud raro primis annis conspicua, nisi jam prius partu immaturo vel atrophia extincta fuerit. In primis male de vita foetus agitur, si mater per menses quosdam grvida lue venerea inficitur ⁵⁾, cui temere quoque mercurialia remedia, in primis hydrargyrum muriaticum corrosivum, praebentur, quod *Kluge*, vir celeberrimus, nosocomii caritatis Berolinensis director, Dzondii methodo curandi diligentissime ponderata satis superque comprobavit ⁶⁾, quam ob rem et quis-

4) Cfr. Swediaur traité complet sur les symptomes etc. des malad. syphilit. Tom. II. Paris 1831.

5) Cfr. Beyers in Hufelands Journ. d. pr. Heilk. 1821. Septbr. — Hufeland ibid. Band 44. St. 1. — Riess diss. de syphilide neonatorum. Berolini 1824.

6) Vid. *Rust's Magaz. f. d. ges. Heilkunde*. 1828. Bd. 26. Heft 2. p. 112 — 294.

que medicus constituit, curam antisiphiliticam sine hydrargyro ad sententias *Ferguson*, *Eckstroem*, *Thomson*, *Carmichael*, *Guthrie*, *Hill*, *Oppenheimer*, *Fricke* aliorumque intra graviditatis periodum antepone et adhibere ⁷⁾. Ceterum mulieres quasdam syphiliticas, gravidas quidem, medicum requirere non opus est, quum morbus, omni producendi vi in systema uterinum versa, raro progrediatur.

§. 3.

Plerique syphiliticarum parturientium infantes in matris vagina demum inficiuntur. Cum enim neouati sint cuti tenuiore et ad infectionem procliviore, quam adulti, syphilis omnibus locis affectis tanquam malum primarium potitur. Non est, quod mater ulceribus venereis affecta partum semper inficiat, quia etiam fluore albo syphilitico adduci possit malum: quod si accidit, prognosis infanti magis prospera est, quia ejusmodi flori albo levius conjunctum est virus ⁸⁾, quod contagium ideo *Walch* ⁹⁾ genuinum syphiliticum esse negat.

§. 4.

Interdum vero non solum inter partum,

7) Cfr. *Fricke's* *Annal. d. chir. Abthlg. des allgem. Krankenh. in Hamburg.* 1828. Th. 1. — *Rust's* *Magaz.* 1830. Bd. 27. Heft 3. — *Oppenheimer* über Behandl. d. Syphilis ohne Merkur. 1828.

8) Cfr. *Hecker* üb. d. vener. Krankh. p. 448. §. 217.

9) Cfr. *Walch* l. c. p. 497.

sed sequenti tempore vel mammarum, vel aliarum matris, lue venerea infectae, partium contactu morbus ille pestiferus infantem afficit; saepe fit, ut valetudinem integram hicce prodat vultu, quamvis scabies venerea, mammas ingressa, nutricem invaserit. Quum saepissime femina lactans colore egregio atque hilari sit, magnoque cibi et potionis desiderio teneatur — quae res igitur demonstrant, syphilidem perperam nominari cachexiam, quum homines lue venerea affecti complures per annos condylomatibus atque exanthemate laborent, neque cachectici evadant, — infans inficitur opportuno auxilium ferendi tempore praetermisso et brevi tempore exstinguitur, vel miserrimus in reliquum vitae tempus redditur.

Symptomata syphilidis neonatorum.

§. 5.

Permeans matris genitalia foetus inficitur; diebus sex vel decem post morbi vestigia cernuntur; accidit vero, ut incerto tempore contactu mammarum nutricis, vel alia ratione inficiatur, eaque praecipue in palpebris, labiis, in oris caverna, intestino recto, umbilico, lumbis et in ceteris quoque corporis partibus observentur. Quibus locis pustulae purpureae, lividae, et subcoeruleae, magnitudinem lentis fere habentes apparent, qui aliquot diebus lapsis diruptae illuviam putridam foetidamque effundunt, ulceraque

alba, basi lardo similia neque profunda formant, quae venerea esse facile cognoscuntur 10). Frequentissime pustulae vero in lumbis primum observantur, sed evenit quoque, ut in infante, vaginae matris diu adhaerente, primum collum cingentes cernantur, at post quatuor dies in labia abeant et palpebras, gravemque ophthalmiam neonatorum una cum puris profluvio efficiant. Mox tunc cornea obscuratur vel ipsa perroditur, palpebrae violaceo atque caruncula lacrymalis colore livido obducuntur, vasaque conjunctivae turgescunt etc.; assidue adhibitis fomentis tepidis, mercurii sublimati gr. ij aquae destill. Libr. j constantibus, admixta tinctr. Opii Richteri Unc. β, oculus servari potest.

§. 6.

Progrediente neonatorum syphilide in digitis manuum pedumque purulenta tubera formantur, saepe quoque pustulae solito majores inveniuntur 11). *Hasper* Parisiis in parvulorum expositorum hospitio semper marginem unguium quodammodo corrosum atque paululum ulceratum invenit. Infantes aegrotantes subito emacescunt, vultus senilem induit formam, vox irraucescit,

10) Cfr. *Richter* spec. Therapie. Bd. 5. — *Walch* l. c. p. 493 seq. — *Doublet* mem. sur les sympt. et le traitement de la maladie venerienne dans les enfans nouveau-nés. Paris 1831.

11) Cfr. *Mahon* in Mem. de la Societé med. d'emulat. à Paris. Ann. VII. p. 51.

respiratio impeditur, pustulae ulceraque in totius corporis superficie observantur, rhagades quoque, calli et condylomata; ex oculo, naribus auribusque ichor putridus profluit, interdum gravedo adest, in oris caverna aphthae formantur, ossa nasi repentino corripuntur, et exostoses apparent, quibus febris hectica ac diarrhoea colliquativa adjunguntur, atque infantes teneri, deficiente opportuno auxilio, jam sexta vel octava hebdomade post primariam affectionem miserrime conteruntur. Infans vero si posteriori tempore, a nutrice syphilitica, inficitur, tardius progreditur morbus, qui non solum partem quandam corripit, sed saepissime post quatuordecim dies syphilidem universalem efficit.

P r o g n o s i s.

§. 7.

Haec plerumque gravior est infantibus quam adultis, et his quidem ex causis:

- 1) quod malum ocius progreditur;
- 2) quod plerique hujusmodi infantes imbecilli, feбри hectica perbrevis laborant, quamobrem cautissime tantum mercurialia adhiberi possunt ¹²⁾;

12) Cfr. *Walch* l. c. p. 500.

3) quod, ut non raro fieri novimus, malum saepissime celatum, posteriori demum tempore cognoscitur.

§. 8.

Indicia mala, quorum multis eodem tempore observatis propediem infantis mors nuntiatur, haecce sunt: magna corporis infirmitas, universalis syphilidis infectio primis quatuor vitae hebdomadibus, ulcera circa umbilicum et os sacrum, atrophia, diarrhoea habitualis, sopor, exostoses capitis, infirmitas ad sugendum, gravedo, fuscus sive cupreus ulcerum syphiliticorum oris atque palati color, constitutio eorum phagedaenica vel scorbutica, ulcera auris et hypopyon, febris hecticae vestigia manifesta.

C u r a n d i r a t i o .

§. 9.

Tum Germanicos et Anglicos, quum Franco-gallicos et Italicos medicos nostri aevi ratione syphilidis curandae habita duas plane diversas in classes secerni constat: hi enim omne malum venereum sine mercurio modicis antiphlogisticis remediis atque diaeta parca debellandum esse, contendunt; illi sine remedio isto syphilidem funditus curari posse negant, dum morbus breve modo per tempus recedat, ut majore vi postero infectum corripiat; syphilidem itaque larvatam fuisse putant. Observationes quoque probarunt,

malum per sex menses saepe abfuisse ¹³⁾. Medici utriusque classis rationes, consideratione dignas, subjiciunt.

§. 10.

Eckstroem ¹⁴⁾ apud permagnum numerum syphilide primitiva affectorum mercurium non adhibens prosperum vidit eventum; omnibus enim medicorum, provinciis praepositorum, relationibus et experientia propria commotus potestatem sibi concludendi factam esse putat: primos insultus syphilidis aequè celeriter, ac mercurio curari posse, neque recidivum reddi morbum, neque secundarios quidem insultus simplici adhibita antiphlogistica methodo in pejus mutari, *sed debiliores fieri*, quam quum mercurius praebitus fuisset.

§. 11.

Eventus convenientes in hospio Val de Grâce Parisiis *Desruelles* ¹⁵⁾ in curanda syphilide sine vel cum mercurio collecti hoc statuunt:

- 1) Syphilidis symptomata primaria quaque curandi ratione breviori tempore, quam chronica et secundaria repelli.

13) Cfr. *Horns Archiv f. med. Erfahrung.* 1809. Juli. p. 316.

14) Cfr. *Rust's Magazin.* 1830. Bd. 27. Heft 3.

15) Mem. sur le traitement sans mercure etc. contre les malad. vener. Paris 1827. Vide *Gersons u. Julius's Magaz. d. aasl. Litter. d. Heft.* 1828. Juli u. Aug. p. 24.

- 2) Utilius sine quam cum mercurio syphilidem primitivam curandam esse.
- 3) Diaetam tenuem atque cibos e vegetabilibus paratos majorem, quam e carne coctos compositosque utilitatem afferre.
- 4) Cibis e carne compositis atque irritantibus morbum, mercurio non adhibito, celerius curatum esse.
- 5) Tenui atque regimine herbario laborantes, mercurio non utentes, breviori tempore convalescere.
- 6) Mercurium et cibos e carne decoctos plerumque impedire, quin prius convalescant aegri ¹⁶⁾.

In nosocomio quoque Hamburgensi Fricke ¹⁷⁾, vir peritissimus ac doctissimus, omnibus syphilide primaria laborantibus mercurium negavit, et evenit, ut inde a pluribus annis syphilis secundaria et universalis fere omnis cederet, raroque quidem observaretur.

§. 12.

Quae cum tam fauste prospereque in lue curanda venerea evenirent, quae fieri posse ante annos quindecim medici Germanici negarant, mercurium ex tempore quodam rarius adhibuerunt rationibus gravissimis commoti: Mercurius enim remedium vehemens est, quod assidue ad-

16) Cfr. von Frorieps Notizen. Bd. 23. № 20.

17) Vide Ejusd. Annalen etc. 1828.

hibitum corporis humani constitutionem labefac-
tat, atque digestionem, nutritionem, vegetatio-
nemque perturbans, morbum diuturnum, cachexiam
mercurialem chronicam, non semper salivatione
effectam, secum trahit.

§. 13.

Scholae veteris asseclae et cultores mercu-
rium necessarium syphilidis remedium putantes,
sententiam defendebant, luis venereae naturam
nostris temporibus mitiorem factam esse¹⁸⁾, alii
vero contendunt, multos luis venereae similes esse
morbos, qui pseudosyphilidi¹⁹⁾ adnumerandi
essent, nominatimque inter centum ulcera venerea
primitiva et secundaria falso dicta non decem
esse, quae verum Hunteri ulcus syphiliticum
declarent, atque adeo anno 1811 medicus Fran-
cogallicus quidam, syphilidem nullam existere
inter homines, dixit.

§. 14.

Sed satis de hac re; monemus vero, non
dubium esse, quin contagium syphilidis existat,
attamen vis ejus pestifera nostris temporibus,

18) Cfr. *Lesenberg* de mutata morbi venerei natura
animadversiones. Rostochii 1830.

19) Cui praeter morbum Scerlievo, Yaws, Pians, Sib-

magis minuta sit, quam Ulrico ab Hutten adhuc vivo, cujus aetate constat morbum tam celèriter progressum esse, ut omnes in partes repentino diffunderetur, atque systemata cutis ossiumque tali modo corripentur, exanthemata venerea universalialia et exostoses apparerent, ossaque palati et narium carie destruerentur. Num autem revera duo luis venereae, vehementioris ac infirmioris, genera existant, ut medici recentiores credunt atque gravibus rationibus confirmant, observationibus illustrandum est. Certum est, Londini ulceris venerei primarii genus inveniri in prostibulis meretricibusque, quod gangraena velociter enecat, nisi excitantia valida et nervina intrinsecus, terebinthinae oleum extrinsecus adhibeantur. Sed considerandum est, constitutionem singulorum, res adversas, vitam squalidam sordidamque, domicilium vile, cibaria prava et mala, ebrietateum etc. luis venereae vim augere posse, ita ut brevi tempore malum universale exoriatur, atque gangraena et febris nervoso-putrida excitatis aegrotans conficiatur, neque peculiarialia duo veneni genera statuamus necesse esse.

bens merito iste nostris regionibus frequens morbus Dithmarsicus, lingua vernacula; „Marschkrankheit“ adnumerandus.

§. 15.
In argumento nostro exponendo respicimus id, quod ex decenio sexcenti homines syphilitici sine mercurio curabantur; hanc igitur gravem movemus quaestionem: *num liceat statuere, syphilidem neonatorum, uti adultorum curandam, atque novam medendi rationem mercuriali esse anteponendam?*

Sic se res habet! theoreticus autem dicit eo nixus, ut, quod adulto auxilium adferat, infanti quoque prodesse oporteat. Attamen observationes et experientia medicorum practicorum, aliaque complures consideratione dignae causae comprobant, mercurium in syphilde infantum adhiberi maxime necessarium esse:

- a) Malum enim citius quam in adultis progreditur atque mercurio opus est, ut morbi progressum impediamus atque destructiones ossium nasi ac palati aliaque mala, quae gangraena accedente oriuntur, prohibeamus.
- b) Remediis debilitantibus curandi methodus non convenit, quod hujuscemodi infantes, debiles plerumque nati, postero constitutione corporis infirma frui et atrophia laborare solent.
- c) Mercurius, imprimis Calomel, constitutioni infantum magis, quam adultorum congruit,

qui facilius quam infantes, illo utentes, salivant.

d) Incommodum, mercurio in syphilide infantum rejecto subortum, raro compensari potest, quum morbus cito progrediens et malum universale grave tanta vi teneram vitam aggrediatur, ut feбри hectica et colliquationibus conficiatur, quod secunda nostra relatio probat, infra disceptationi huic adjecta.

e) Nostri aevi syphilis neonatorum syphilidi adultorum decimi quinti ac decimi sexti seculi non dissimilis videtur, quo tempore enim cito progressa totumque organismum aggressa est, nisi mercurius adhibebatur, quo nos autem, malo uno in loco diutius remanente semper fere egemus.

§. 16.

Quod vero ad curandi rationem specialem attinet, variis modis ea pro tempore est instituenda: tum de prophylaxi igitur, tum de cura pharmaceutica et diaeta haec observanda sunt:

1) Impedias, quin femina syphilide affecta inter partum infantem inficiat, atque prospicias, ne postero ille lue venerea corripiatur. — Quam ob causam *Richter* censet, parturien-

tis vaginam infusione et lotionem aquae tepidae et levis lapidi caustici vel mercurii sublimati solutionis abluendam esse, in partu arido autem oleum injiciendum, ulcera genitalium venerea, antequam infans ad ea processerit, unguento mercuriali cinereo obducenda, atque in partu tardo arte (forcipe adhibita aut versionis negotio) adhibendam esse opem. Qui autem parturientem adjuvare velit, ne manus laedantur, cavere et curam adhibere, ut oleo perungantur atque diligentissime postera laventur, quis est, qui opus esse ignoret? Neonatus statim accuratissime eluatur, tum recentibus neque a matre confectis vestimentis ornetur, atque nutrici sanae tradatur necesse est. Quae ratione cl. *Himly*, Gottingae, tuitus est infantem, ex syphilitica meretrice procreatum, qui tali modo servatus est atque prosperrime crevit.

- 2) Si vero in partu infans matre vel postea nutrice infectus est, mercurii leviores doses non infanti, sed lactanti syphiliticae matri vel nutrici praebent, et secundum artis leges praecipiant calomel, mercurium solubilem Hahnemanni, sublimatum etc. Infans ipse saepis lavetur, quotidie coelo salubri

fruat, atque, praeter lac matris vel nutricis juseulo carnis vitulinae et pane albo utatur. — Attamen si malum infantis in pejorem partem mutatur, non solum lactans, sed lactens eodem etiam tempore praecauter mercurio curetur necesse est, quia saepissime tarditas lactis oritur, effectusque ejus exiguus serius provenit. *Rosenstein* aliique suadent, caprae unguentum neapolitanum infricari, ejusque lacte infantem ali aegrotantem. Nuperrime autem Lugduni pericula facta ad irritum cesserunt, quia pellim caprinam crassiorem esse, quam ut mercurius resorbatur, verisimillimum est ²⁰).

3) Syphilis vero lactentis in nutricem quoque transire potest. Propterea infanti mammas praebere abnuentem *Girtanner* ²¹) jure meritoque reprehendam esse negat; nec enim laudandum est, constitutionem nutricis sanae eo consilio, ut infans sanetur, mercurialibus debilitare. Sin autem nutrix sana ceperit consilium infantem syphiliticum lactandi, diligentissime cavendum est, ne

20) Cfr. *Cliet* compte rendu medico-chirurgical des observat. recueillies dans la Salle des Filles-mères de l'Hospital général de la charité de Lyon. Lyon 1823.

21) Vid. *Ejusd.* Abhandl. üb. d. vener. Krankh. p. 429.

infans, nisi pileolis papillarum apertis a parte antica adhibitis, qui Parisiis „Mamil- lières“ vocati optime resina elastica componuntur, lactat. Infans vero ipse mercurialibus a lue venerea liberandus est.

Qua in re autem medicus practicus hasce summi momenti res probe consideret, velim:

a) Omnia salia mercurialia ut merc. sublimatus etc. minime conveniunt, quia infantis digestionem aggredi ipsumque necare queunt. Mercurii praeparatorum aptissima sunt: mercurius dulcis, merc. solubilis Hahnemanni atque Aethiops antimonialis auratus, qui contritis sulphuris aurati et mercurii vivi iisdem partibus ad leges Pharmacopoearum veterum paratur et cujus duodecima vel octava grani pars pro dosi una vesperi ac mane tantum adhibenda est. Hisce vero praeparatis, quum infantes saepe acido gastrico laborent, magnesia carbonica admiscenda est. Hae formulae medicae pluribus in casibus probatae sunt, sed formula prima № 1, levioribus in casibus apud unum ad quatuor menses natos, in gravioribus vero apud duos ad decem menses natos infantes formulae № 2 et 3 adhibitae sunt, qua in re monendum est, ex industria

sex per dies infanti modo mercurialia prae-
benda, atque antequam pergatur tres vel
quatuor dies differenda esse, ne constitutio
infantis nimis debilitetur; levioribus in ca-
sibus quoque saepe sufficit, *unam* dosin
formulae № 1 vel 3 hora quaque vicesima
quarta, vel quadragesima octava praebere,
ut morbus aliquot hebdomadibus vincatur.
Remedia vero si diarrhoeam mediocrem
moverint effectus antisiphiliticus non tur-
batus est; sin diarrhoeam vehementem exci-
tarint, pulveribus rejectis, decoctum radice
salep praebeatur, tunc autem illorum dimi-
dium sumi potest.

№ 1.

℞ Hydrarg. mur. mit.
Sulph. aurat. \overline{aa} gr. ij.
Magnes. carbon.
Gummi arab. \overline{aa} gr. xxviiij.
Sacchari albi 3j.

M. fiat pulv. divide in xij partes aequales,

S. Vesperi et mane initio pulvis semis.
postero vero totus sumatur, tum quoque
mammas praebeantur.

№ 2.

℞ Merc. solub. Hahnem. gr. ij — iij.

Magnes. carbon. ℥ij.

Gummi arabici ℥j.

Sacch. albi ℥iv.

M. f. p. divide in xij p. aequal.

Signa ut supra № 1.

№ 3.

℞ Merc. dulc. gr. $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$.

Magnes. carbon. gr. v.

Liquir. coctae gr. vij.

M. f. p. dispensa tal. Dos. xij.

Sign. vesperi maneque pulvis.

- b) Nonnulli extrinsecus unguento mercurii cinereo corpus perungi, quam intrinsecus, ne infantis digestio debilitaretur, mercurio uti maluerunt. *Himly* pro certo affirmat, se nunquam dubitasse, lactentibus syphiliticis prudenter unguentum illud infricandum curare, atque ipsum observasse, infantes non tam graviter eo, quam mercurio intrinsecus adhibito, affectos esse. — Optime vero quadam vespera cum granis sex ad decem unguenti neapolitani lumbi et brachia per vices perunguntur, ter perunctis vero illis partibus infans tepida aqua tres per dies lavatur, iterum iterumque triduo perungitur

et lavatur, ita ut novies vel duodecies unguatur. Balneis tepidis et remediis leniter laxantibus, ut syrup. rhei compos., infus. e Senna utamur necesse est, mercurialia autem cujuslibet generis, simulatque prima febris salivalis et ptyalismus cernantur, submovenda sunt. *Henke* opium, nec minus hepar sulphuris, intrinsecus adhibitum constitutioni infantum tenerae aptum, commendat. At utilitatem balnea hepate sulphuris admixto et intrinsecus remedium *Feileri* quam maximam afferunt: est enim hoc remedium:

℞ Emuls. amygd. dulc. recent. express. ℥iv.

Camphorae gr. i.

M. S. Hora quaque cochlear dimidium.

Dum aegrotans perungitur, majore cubiculi calore opus est, diaeta congrua, atque mundities maxima observanda, perfrictio quaeque, vel infantis vel lactantis vitanda est. *Meissner* ²²⁾ Lipsiensis, temere mercurii infrictiones extrinsecus adhibitas vituperat, quae diligenter enim et caute in usum vocatae incommodum inferre nequeant. Illae autem suffitiones cinnabaris olim ad-

²²⁾ Cfr. Ejusd. Kinderkrankheiten. Leipzig 1828. Th. I. p. 286.

- hibitae ²³), quarum Walchianis in scriptis mentio fit ²⁴), damno fuerunt maximo.
- c) Sin autem infans syphiliticus febris dentitionis et diarrhoeis laborat, mercurii usum tam extrinsecus, quam intrinsecus, quamdiu haec obtingunt, intermittere oportet.
- d) Debilitato atque febris hectica laboranti infanti minime mercurialia congruunt, contra infus. rad. Valerian. decoct. rad. Salep, Arrow-Root, inf. rad. Calami aromat., Gei urbani cum Chinino sulphurico etc. prosunt, donec vires recuperatae, bonis ad concoquendum facilibus nutrientibus, jusculo ex carne avium composito et vitello ovi sustentandae, mercurio uti sinunt.
- e) Exanthemata optime tenui sublimati solutione obducenda, uti:

℞ Hydrarg. mur. corros. gr. ij.
Aquae Rosar. ℥viij.
Tinctr. Opii ℞. ℥ij.

M.

- f) Oris ulcera celerrime sanantur hoc quotidie ter quaterque linctu adhibendo:

℞ Vitrioli caerulei gr. x.
Mell. Rosarum ℥ij.

M.

²³) Cfr. *Gardane* detail de la nouvelle direction du bureau des nourrices de Paris. Paris 1775.

²⁴) L. c. p. 500.

g) In curanda ophthalmia neonatorum syphilitica, quae saepissime primo infectionis venereae ortu symptomata supra dicta praebet, imprimis illa apud exanthemata laudata solutio sublimati tepefacta, ut fomentatio adhibeatur: praeterea oculi quotidie per spongiam a materia purulenta purgentur, caute providenterque aperiantur, dummodo mane oblitum sint, tum quoque infusiones inter bulbum et palpebras prosunt, siphonis acie ex angulo oculi externo palpebrae superiori allata. Deinde, ut omnino malum extinguatur residuum, recens paratum unguentum ophthalmicum Richteri Pharmacopoeae Hannoveranae prodest. Intrinsicus calomel adhibeatur non necessarium esse puto, saepe enim sufficit, primos per dies mane dosin unam praebere, ut alvus ter vel quater solvatur.

Observationes quaedam.

I.

Sophia B. in municipio Sch., viginti annos nata, colore egregio et laeto, crine flavo, pulchris oculis caeruleis, mense sexto graviditatis illegitimae a viro ulceribus syphiliticis primitivis in pene laborante, infecta est. Oriebantur quatuor diebus lapsis tria ulcera venerea primitiva in labiis pudendorum, paulisper manifesta, ita ut, nisi leucorrhoea vehemens eodem tempore orta fuisset, medici auxilium vix in usum vocatum fuisset. Qui vero aegrotanti accuratissime inspectae praecepit diaetam tenuem saepiusque salia laxantia, et cognatis imposuit, ut illico vocaretur, si paritura esset. Sed frustra hortatus est: quum dolores praesagientes apparerent obstetrix accessita est, parturientis morbum ignorans. Infans debilis, rugosus, exanthematis vestigia non exhibens, natus est.

Quarto et decimo die post supra descriptae pustulae margine subrubicundo in lumbis in conspectum venerunt, quae in genitalia cito diffusae sunt, atque hic ac illuc in cruribus et dorso apparuerunt. Tum medicum consuluerunt, qui lactentem aegrum mihi ostendit atque permisit, ut quotidie decursum morbi atque remediorum adhibitorum vim observarem.

Matri intrinsicus vesperi et mane horum
pulverum unus praebebatur:

℞ Calomelanos gr. β.
Sulph. aurat. antim.
Opii puriss. \overline{aa} gr. $\frac{1}{4}$.
Sacch. albi \overline{ij} .

M. f. p. dispens. tal. dos. xii.
Initio infans convalescere cepit, sed aliquot die-
bus post non solum pustulae cutis auctae, sed
etiam plurima jam ulcera, basi lardo non dissi-
milia, orta erant. Matri vesperi maneque mercur.
solub. Hahnemanni granum atque praeterea
decoctum specier. lignor. cum rad. Sassaparillae
praebebatur, infanti autem extrinsecus sublima-
tum et intrinsicus pulveres sub \mathcal{N}° 1 adjecti
praescripti sunt. Diebus quatuordecim praeter-
lapsis exanthema infantis valde in meliorem condi-
tionem emersit, sed hic febris lenta correptus est;
mater quoque emacuerat, in mammisque lactis
paululum fuit. Utrique igitur mercurialia non
exhibita sunt, sed bona nutrientia, Chininum,
Amara; China, Quassia. Postea non solum ma-
tris infantisque vires creverunt, sed syphiliticum
quoque malum omnino fere evanuit. Quod
malum enim residens usque ad diem decimum
calomelane utrique adhibito extinctum est.
Anno post optima valetudine uterque fruebatur.

II.

Mercenarii L. infanti octo hebdomades nato, cujus mater parturiens extincta erat, mulier florentis aetatis, ob turpem vitam infamis, mammas praebuerat. Quem quum cognati aphthis ex diebus quatuordecim laborare putarent, medicus arcessitus est, qui in ore infantis et labiis varia majora minoraque ulcera venerea primitiva, scabie in mammis mulieris istius venerea excitata, invenit. Nutrice lue venerea affecta igitur dimissa, cibo alitus est infans, et medicus methodi in curanda syphilide antiphlogisticae studiosus laxantia praescrispsit sperans fore, ut sine mercurio malum illud curaretur. Sed per dies ingravuit, infans debili constitutione praeditus magis magisque emacuit, vix ossibus quasi haesit atque syphilis universalis paulo post in ossium systemate observata est. Medicus alius arcessitus mercurialia, quae prius necessaria fuissent, ob infantis imbecillitatem, atrophiam et febrim hecticam merito retinenda esse putavit, praecepitque bona nutrientia, Chininum et balnea aromatica cum acido muriatico; sed frustra; syphilis capitis ossa invasit. Infans insomnes egit noctes, sed ubique ulcera venerea primitiva observata, in oris caverna gangraena affecta sunt, febris hectica cum diarrhoeis colliquativis incre-

vit atque miserrimam infantis vitam mors ma-
tura finivit!

III.

Maria R., viginti quinque annos nata,
crine flavo et colore pallido, tres pes menses
jam syphilide secundaria laboravit. Ulcera ve-
nerea primitiva, quibus quinque mensibus ante
affecta fuerat, sanata quidem videbantur, nihilomi-
nus vero luem universalem produxerunt. Chi-
rurgus quidam arcessitus intrinsecus sublimatum
praebuit. Dum ista tali modo curabatur, ut
prostibulum leviter ac mente frivola vitam egit
et gravida facta. Tempus graviditatis sine mo-
lestiis laboribusque praeterlapsum est, atque eo
durante, cum secundaria mala venerea recedere
cepissent, medici curae se subduxit. Tempore
justo infantem sanam sed infirmam parvamque
peperit. Quatuor diebus lapsis neonatorum oph-
thalmia infecta est, quam domestico remedio,
aqua Rosarum et Vitriolo albo, curare voluerunt.
Ophthalmia quidem evanuit, sed in utroque oculo
magnae maculae corneae resederunt. Tunc vero
in fronte, in facie et in trunco illud venereum
exanthema pustulosum cernebatur, quod in ulcera
mutatum infantis valde emacrescentis faciem foe-
dissimam reddidit. Medicus requisitus simulac
infantem, octo hebdomades natam viderat, sy-

philidem cognovit, et matrem visitans, exceptis duris quibusdam ulcerum cicatricibus, genitalia sana quidem, os vero ulceribus venereis secundariis obductum invenit, quae res diagnosin mali syphilitici magis magisque affirmabant; neque igitur medicus dubitavit, quin malum syphiliticum adesset. Matri pilulas *Dzondii* medicatas praebuit, infantis cuti unguentum mercuriale cinereum, supra memoratum, infricavit. Primis decem diebus utraque convaluit, ita ut matri soli medicamentum praebendum esse putaret, quum lactens emacesceret et febrilenta affecta esset. Cui dedit:

℞ Chinini sulphur. gr. x.

Extr. Hyoscyami gr. ij.

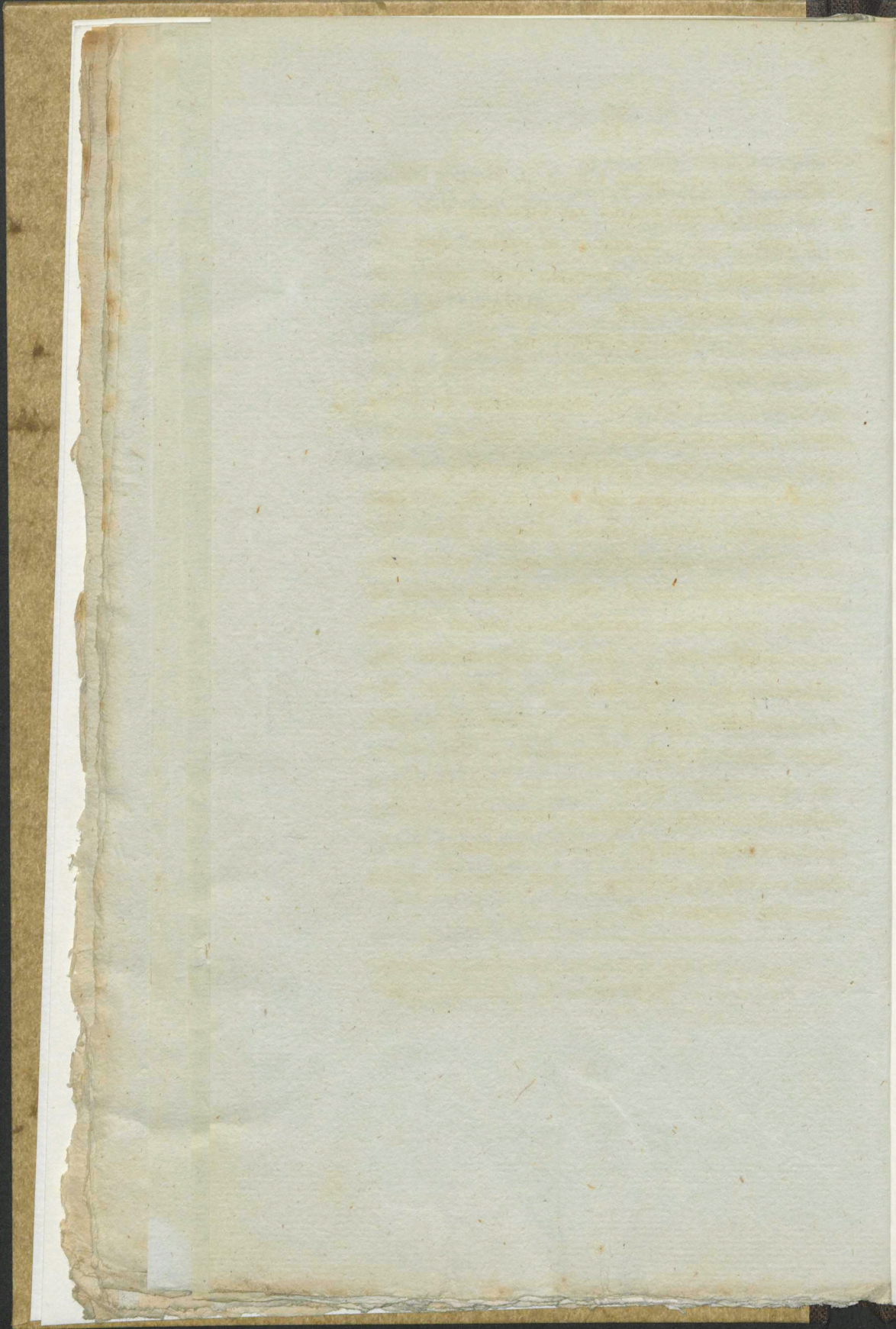
Aquae Cinnamomi.

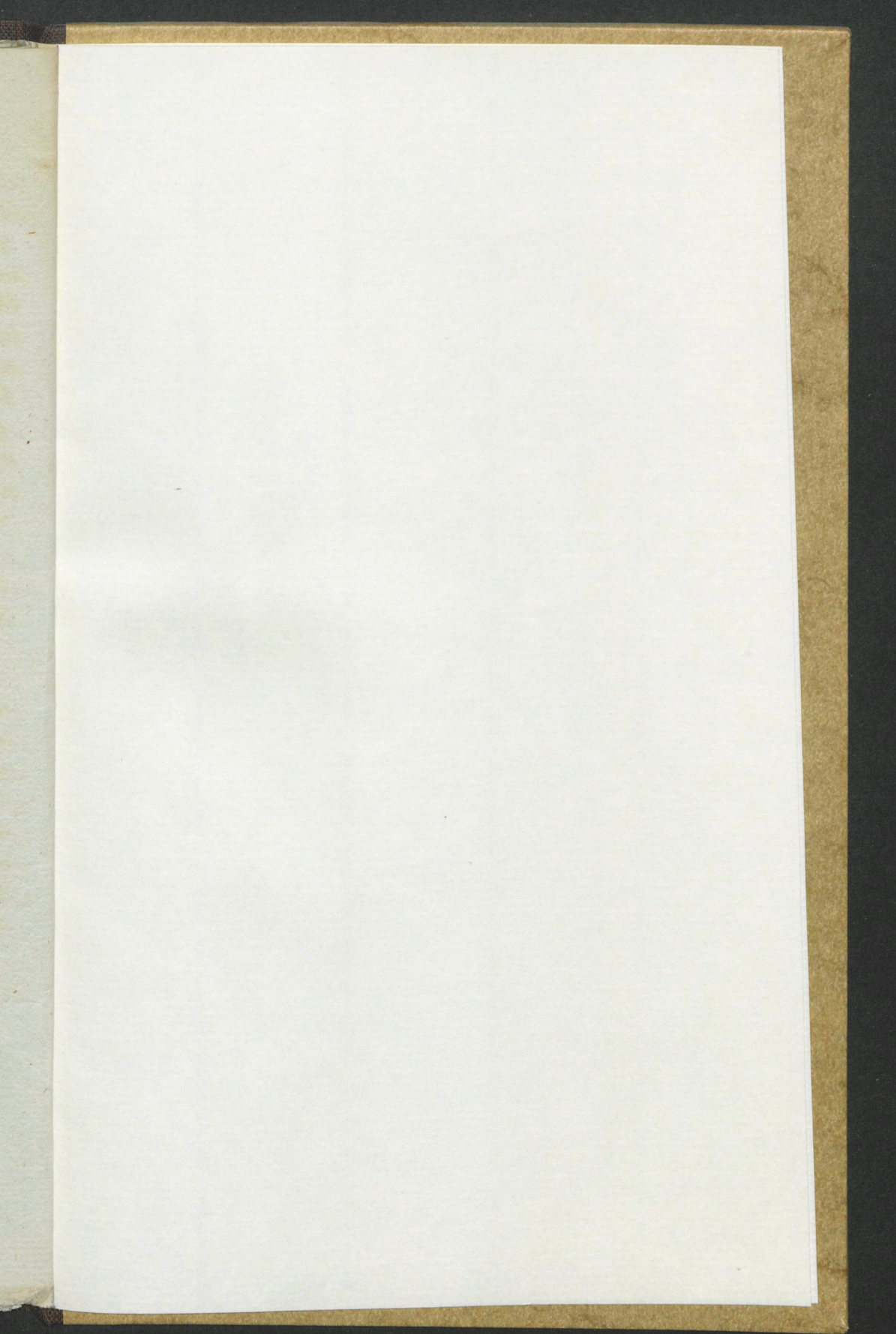
— Foeniculi

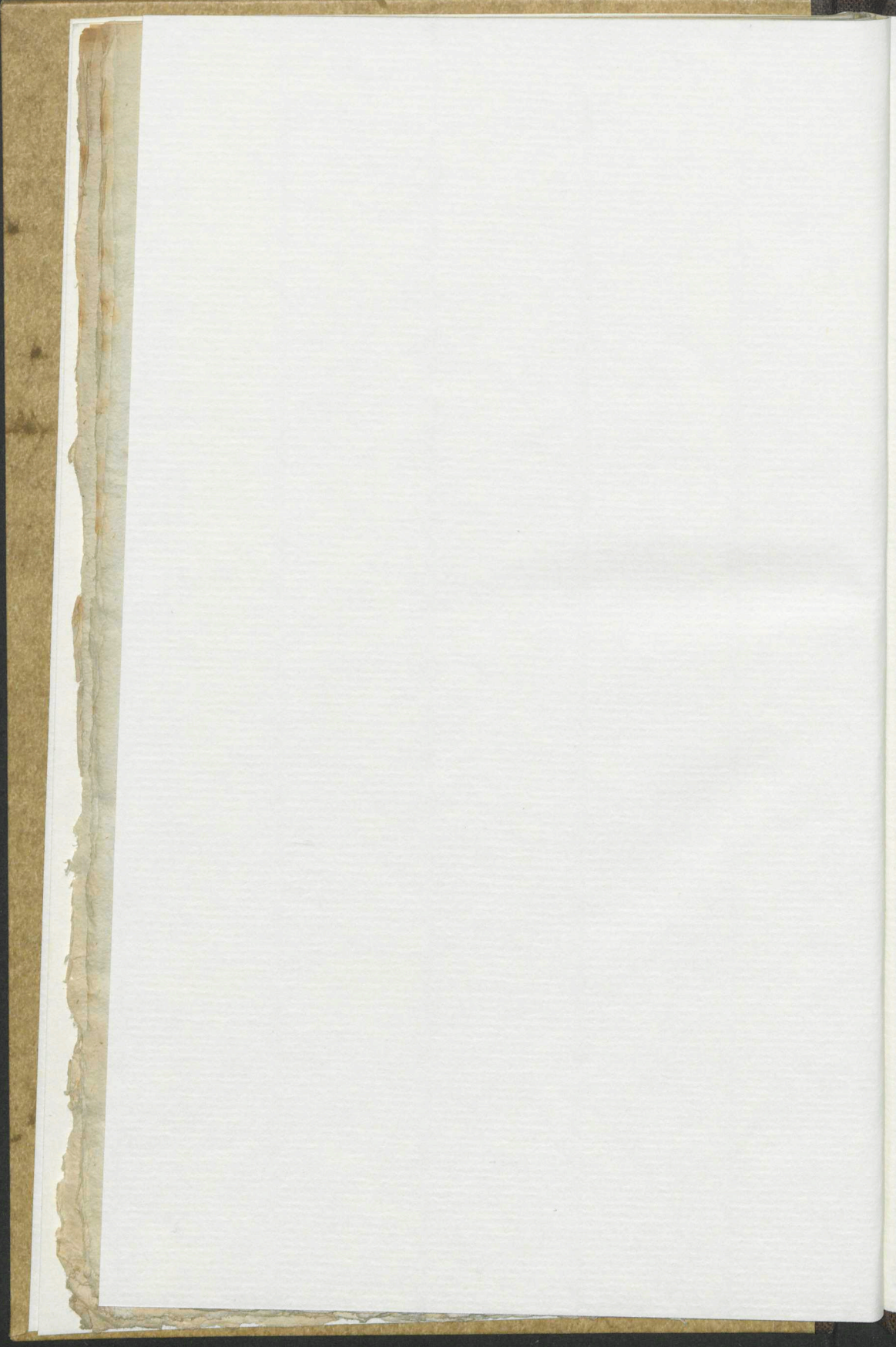
Syr. Sacchari \overline{aa} ℥j.

M. D. S. Hora quaque secunda Drachma. Quod quum remedium tres per hebdomades adjunctis balneis aromaticis praebitum esset, lactens evidenter convalescere coepit, cui quoque jus ex carne vitulina compositum et vitellus apponebantur; — mater quoque convaluit, atque praetermissis hebdomadibus sex utraque restituta per annum bona valetudine fruebatur.

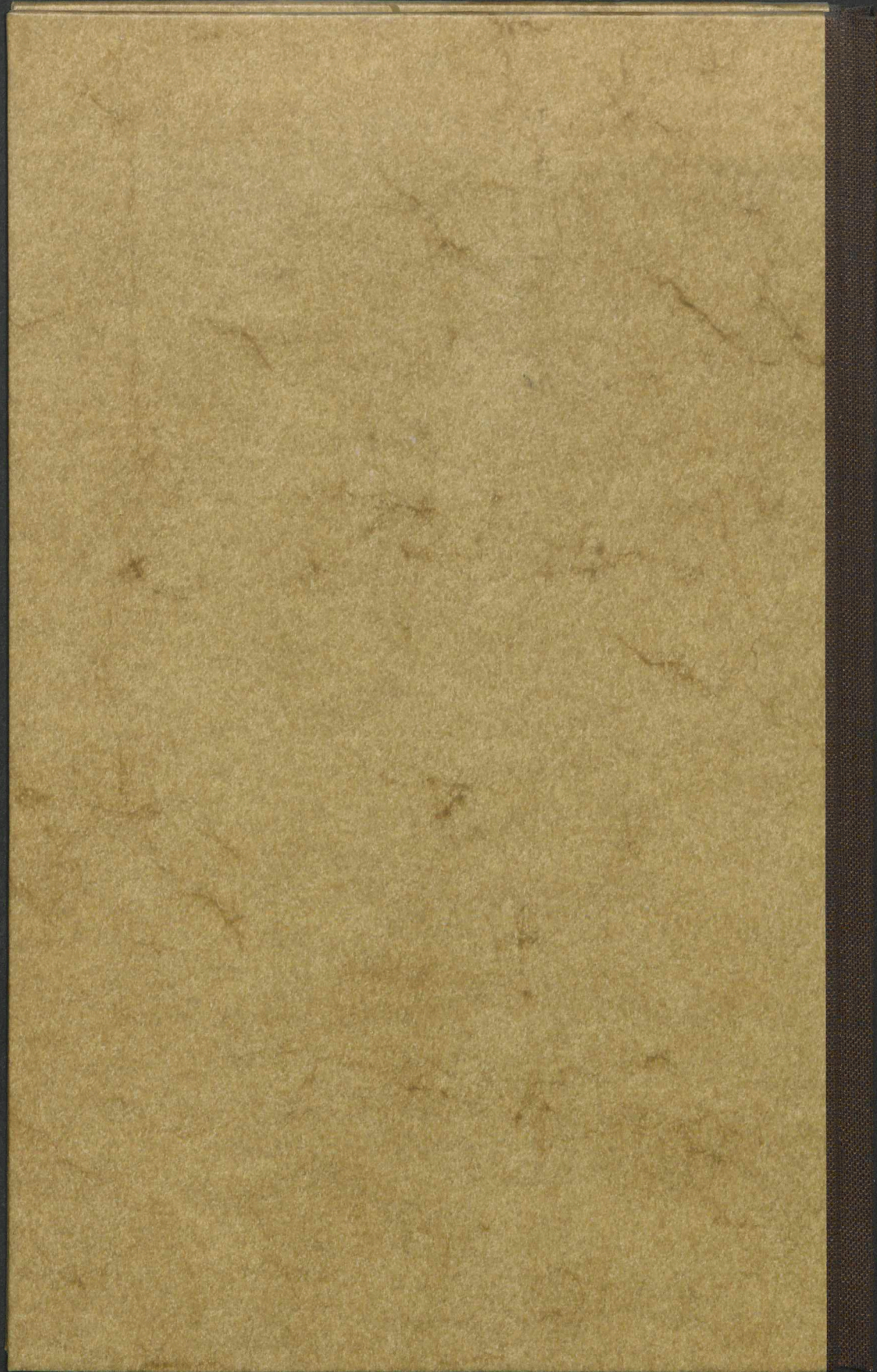
.
-
s
k
;
s
n

sex per dies infanti modo mercurialia prae-
benda, atque antequam pergatur tres vel
quatuor dies differenda esse, ne constitutio
infantis nimis debilitetur; levioribus in ca-
sibus quoque saepe sufficit, *unam* dosin
formulae № 1 vel 3 hora quaque vicesima
quarta, vel quadragesima octava praebere,
ut morbus aliquot hebdomadibus vincatur.
Remedia vero si diarrhoeam mediocrem
moverint effectus antisiphiliticus non tur-
batus est; sin diarrhoeam vehementem exci-
tarint, pulveribus rejectis, decoctum radice
salep praebetur, tunc autem illorum dimi-
dium sumi potest.

№ 1.

℞ Hydrarg. mur. mit.

Sulph. aurat. \overline{aa} gr. ij.

Magnes. carbon.

Gummi arab. \overline{aa} gr. xxviii.

Sacchari albi ʒj.

M. fiat pulv. divide in xij partes aequales,

S. Vesperi et mane initio pulvis semis.

postero vero totus sumatur, tum quoque

mammae praebentur.

